

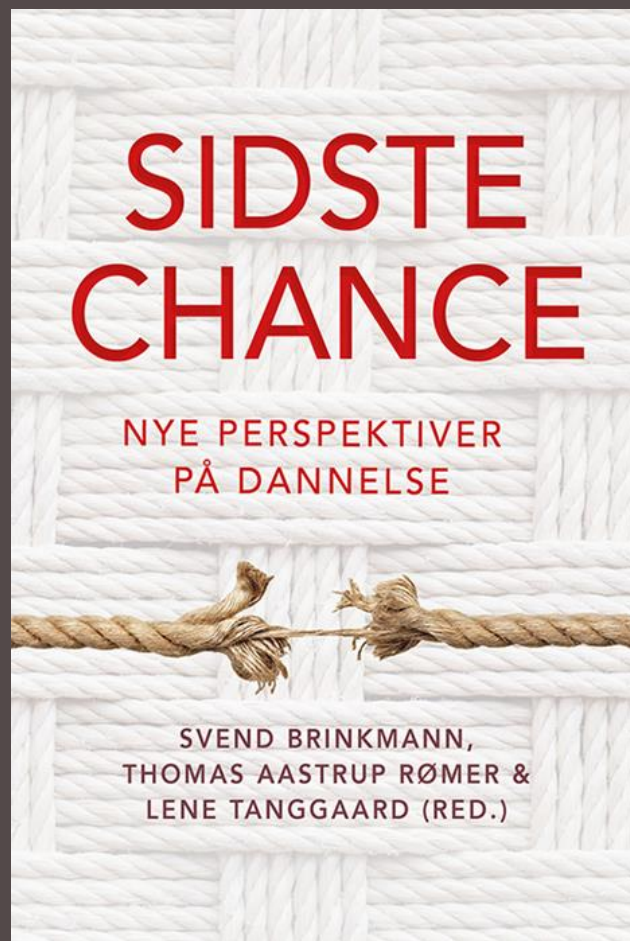
At være som alle og ingen: Mistrivsel og almen dannelse

Svend Brinkmann

Professor i psykologi Aalborg Universitet

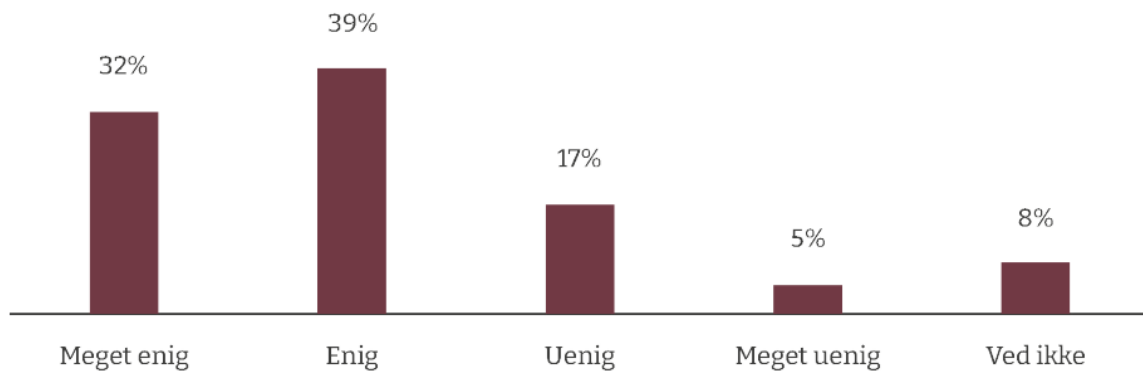
AT VÆRE SOM ALLE OG INGEN - MISTRIVSEL OG ALMEN DANNELSE

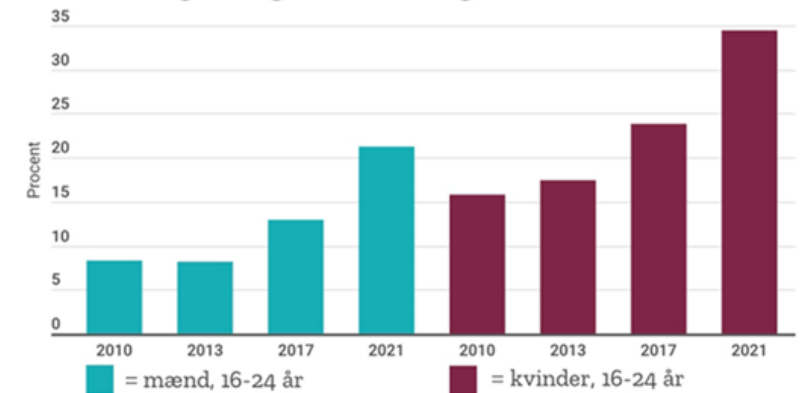
Svend Brinkmann
Professor i psykologi
Aalborg Universitet
svendb@hum.aau.dk

ER ALT MULIGT?

Jeg kan blive præcis det, jeg vil, så længe jeg tager mig sammen.

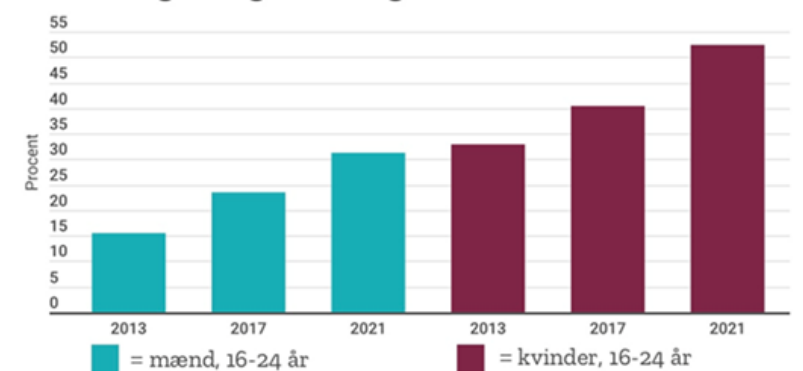

Så mange unge har dårligt mentalt helbred

Lav score på den mentale helbredsskala, andel i procent

Så mange unge er meget stressede

Høj score på stresskalaen, andel i procent

Kilde: danskernessundhed.dk

DANNELSE I EN ACCELERERENDE KULTUR: SAMFUNDSMÆSSIGE MEGATENDENSER

- Individualisering
- Sekularisering
- Inderliggørelse
- Patologisering
- Instrumentalisering
- Social acceleration

SAMFUNDSMÆSSIGE FORANDRINGER

■ Samfundstype	Industrisamfund "Fast" modernitet	Forbrugersamfund "Flydende" modernitet
■ Selvførelståelse	Det stabile selv	Det fleksible selv
■ Kerneværdi	Ejerskab, besiddelse	Forbrug, oplevelse
■ Livsudfordring	Kontrollere begær i en forbudskultur	Træffe valg i en påbudskultur
■ Patologier	Neuroser	Depressioner
■ Uddannelse	Kvalifikationer	Kompetencer
■ Arbejdsforståelse	Karriere Protestantisk arbejdsetik	Jobs At være sin egen virksomhed
■ Psykologier	Psykoanalyse, behaviorisme	Humanistis psykologi, positiv psykologi

EN TILGANG TIL DANNELSE

- Dannelse som "højnelse til humanitet gennem kultur" (Gadamer)
- Tilegnes udviklingspsykologisk gennem "zonen for nærmeste udvikling" og et blik for "uandede muligheder" (Vygotsky)
- Kan bl.a. ske når tingene tages ud af brug, og mennesket tages ud af funktion (Rømer) → at blive "verdensvendt"
- Indebærer en forståelse af fænomeners egenverdi – modsat instrumentalisme og opportuniste
- Målet er at blive et selv (i Kierkegaards forstand) og ikke bare sig selv

MERE OM DANNESENS MÅL

- Vi ønsker ultimativt ikke, at børn skal gøre det rette, fordi vi ønsker det, men fordi det er det rette at gøre (hvad enten vi ønsker det rette eller ej)!
- Dannelse som fordybelse i noget andet end sig selv: Fra selvudviklingens "hvem er jeg?" til dannelsens "hvad er jeg en del af?"
→ **Fællesskaber og verdensvendthed**
- Glæden ved at være optaget af noget for dets egen skyld

DANNELSE OG IDÉEN OM INDRE VÆRDI

Skak som eksempel:

Spille skak for at få 10 kr.
- instrumentel værdi¹

Spille skak for at vinde
- instrumentel værdi²

Spille skak for spillets egen skyld
- "intrinsisk" værdi

DANNELSENS TO KILDER: ATHEN OG JERUSALEM

